

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΩι ΑΓΙΩι ΠΑΣΧΑ

Αριθμ. Πρωτ. 279

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩι ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΕΩΣ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

Τιμώτατοι ἀδελφοί Ἱεράρχαι καί εὐλογημένα τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Φθάσαντες ἐν νηστεία, προσευχῇ καί κατανύξει τήν λαμπροφόρον καί πανέορτον ἡμέραν τοῦ Ἁγίου Πάσχα, ὑμνοῦμεν καί δοξάζομεν τήν κοσμοσωτήριον Ἐγερσιν τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτήρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡ ὁποία σηματοδοτεῖ τήν περιφανῆ νίκην τῆς ζωῆς ἐπί τοῦ θανάτου, καινοποιεῖ τήν κτίσιν πᾶσαν καί διανοίγει εἰς τόν ἄνθρωπον τήν ὁδόν τῆς θεώσεως κατά χάριν. Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ διασώζει τήν πασχάλιον ἐμπειρίαν εἰς τήν λειτουργικὴν ζωὴν, εἰς τοὺς ἄθλους τῶν Ἁγίων καί τῶν Μαρτύρων τῆς πίστεως, εἰς τήν ἐσχατολογικὴν ὁρμὴν τοῦ μοναχισμοῦ, εἰς τήν ἐξαγγελίαν τοῦ Εὐαγγελίου «ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς», εἰς τήν θεολογίαν καί τήν δοξολογικὴν τέχνην, εἰς τήν καλὴν μαρτυρίαν τῶν πιστῶν ἐν τῷ κόσμῳ, εἰς τόν πολιτισμόν τῆς ἀγάπης καί τῆς ἀλληλεγγύης, εἰς τήν ἀμετακίνητον βεβαιότητα ὅτι τό κακόν δέν ἔχει τόν τελευταῖον λόγον ἐν τῇ ἰστορίᾳ.

Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου βιωῦται ὡς χριστοδῶρητος ἐλευθερία, ἡ ὁποία ἐμπνέει, τροφοδοτεῖ καί ἐνισχύει τὰς δημιουργικὰς δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου, τόν ἀγῶνα τόν καλόν δι' «ὅσα ἐστὶν ἀληθῆ, ὅσα σεμνά, ὅσα δίκαια, ὅσα ἀγνά, ὅσα προσφιλῆ, ὅσα εὐφημα»¹, ὑπενθυμίζουσα εἰς πάντας ἡμᾶς ὅτι ἡ πορεία πρὸς τήν Ἀνάστασιν εἶναι ἀδιάρρηκτως συνδεδεμένη μέ τόν Σταυρόν. Ἡ σταυροαναστάσιμος εὐφροσύνη ἔσωζε τόν λαόν τοῦ Θεοῦ ἀπὸ ταυτίσεις μέ τό πνεῦμα τοῦ κόσμου τούτου, καί ἐν ταύτῳ τόν προεφύλαττεν ἀπὸ τήν ἄγονον κλειστότητα καί μίαν πνευματικότητα ἄνευ δυναμισμού καί ἐλπιδοφόρου πνοῆς. Ἡ ζωὴ τῶν πιστῶν, ἐν Χριστῷ σταυρωθέντι καί ἀναστάντι δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους, ἀκυρῶνει καί σήμερον ὅλα τὰ ἀνοίκεια ἀφηγήματα περὶ τοῦ χριστιανικοῦ ἥθους ὡς «ἠθικῆς τῶν ἀδυνάτων», τῆς δῆθεν ἐκπροσωπούμενης ὑπὸ τῆς ταπεινοφροσύνης, τῆς συγχωρητικότητος, τῆς θυσιαστικῆς ἀγάπης, τοῦ ἀσκητισμοῦ, τοῦ Κυριακοῦ «ἐγὼ δὲ λέγω ὑμῖν μὴ ἀντιστῆναι τῷ πονηρῷ»² καί ἄλλων ἀρχῶν καί στάσεων, αἱ ὁποῖαι ἀνήκουν εἰς τόν πυρῆνα τῆς ταυτότητός μας. Οὐδέν ἀναληθέστερον αὐτῆς τῆς προσεγγίσεως τοῦ ἥθους τῆς Χριστιανοσύνης, τῆς «οὐ ζητούσης τὰ

¹ Φιλίπ. δ' 8.

² Ματθ. ε', 39.

ἐαυτῆς» θυσιαστικῆς ἀγάπης, τῆς συνυφασμένης μέ γενναιότητα, θάρρος καί ὑπαρκτικὴν αὐθεντικότητα. Τό Πάσχα εἶναι ὕμνος εἰς αὐτὴν τὴν ἐλευθερίαν, τὴν «δι' ἀγάπης ἐνεργουμένην»³ πίστιν, ἡ ὁποία δέν εἶναι ἰδικόν μας κατόρθωμα, ἀλλά χάρις καί ἄνωθεν δωρεά καί βιοῦται εἰς τὰ ἅγια μυστήρια τῆς Ἐκκλησίας καί εἰς τό «μυστήριον» τῆς διακονίας τοῦ πλησίον. Ὅντως, «ἡ εἰς Θεὸν ἀγάπη, τοῦ εἰς ἄνθρωπον μίσους παντελῶς οὐκ ἀνέχεται»⁴.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, τό «ἄλας τῆς γῆς», τό «φῶς τοῦ κόσμου», ἡ πόλις, «ἡ ἐπάνω ὄρους κειμένη», ὁ λύχνος, ὁ «ἐπὶ τὴν λυχνίαν»⁵, δίδει ἐμπράκτως ἐν τῷ κόσμῳ ἐνώπιον τῶν σημείων τῶν καιρῶν τὴν μαρτυρίαν περὶ τῆς ἐλθούσης χάριτος καί «τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος»⁶. Ὁ λόγος τοῦ Σταυροῦ καί τῆς Ἀναστάσεως ἤχηί σήμερον ὡς Εὐαγγέλιον εἰρήνης, καταλλαγῆς καί δικαιοσύνης. Ὁ πόλεμος, τό μῖσος καί ἡ ἀδικία ἀντιστρατεύονται τὰς θεμελιώδεις χριστιανικὰς ἀρχάς, διὰ τὴν πραγμάτων καί ἐδραίωσιν τῶν ὁποίων προσεύχεται καί ἐργάζεται καθ' ἡμέραν ὁ λαός τοῦ Θεοῦ. Ἐν τῷ φωτὶ τῆς Ἀναστάσεως, δεόμεθα τοῦ Κυρίου ὑπὲρ τῶν θυμάτων τῆς πολεμικῆς βίας, τῶν ὀρφανῶν, τῶν θρηνοσῶν τὰ τέκνα τῶν μητέρων, ὑπὲρ πάντων ὄσων φέρουν εἰς τό σῶμα καί τὴν ψυχὴν τῶν ἀνεργήματα τῆς ἀνθρωπίνης σκληρότητος καί ἀναλγησίας. Τό «Χριστὸς Ἀνέστη» εἶναι ἄρνησις καί καταδίκη τῆς βίας καί τοῦ φόβου καί πρόσκλησις εἰς βίον εἰρηνικόν. Ὁ πόλεμος παράγει ὄδυρμόν καί θάνατον· ἡ Ἀνάστασις νικᾷ τὸν θάνατον καί χαρίζεται ἀφθαρσίαν.

Ἐνώπιον τῶν καθημερινῶν εἰκόνων τῆς βαρβαρότητος τοῦ πολέμου, ἡ Ἐκκλησία διακηρύσσει γεγονυῖα τῆ φωνῆ τὴν ἱερότητα τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου τοῦ κάθε συγκεκριμένου ἀνθρώπου ὅπου γῆς, καί τό χρέος τοῦ ἀπολύτου σεβασμοῦ τῆς, καί καλεῖ ὅπως «γνωρίσωμεν ἡμῶν τὸ ἀξίωμα, τιμῶμεν τὸ ἀρχέτυπον, γνῶμεν τοῦ μυστηρίου τὴν δύναμιν καί ὑπὲρ τίνος Χριστὸς ἀπέθανε»⁷. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου εἶναι ἀποκατάστασις τοῦ ἀνθρώπου εἰς τὴν προαιώνιον κλίσιν του. Ὡς «ἀπαρχὴ ἄλλης βιοτῆς αἰωνίου» θεραπεύει τὰς ἀλλοτριωτικὰς σχέσεις καί ἐγκαθιδρύει τὴν εἰρήνην «τὴν ὑπερέχουσαν πάντα νοῦν»⁸, ἡ ὁποία ἐμπερικλείει τὴν ἐγκόσμιον καταλλαγὴν καί εἰρήνευσιν.

Θεοκινήτως ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τὴν συμπλήρωσιν δεκαετίας ἀπὸ τῆς συγκλήσεως τῆς ὁποίας τιμῶμεν ἐφέτος, ὑπεγράμμισε τό καθῆκον τῆς Ἐκκλησίας «νά ἐπικροτῆ πᾶν ὅ,τι ἐξυπηρετεῖ πράγματι τὴν εἰρήνην (Ρωμ. ιδ', 9) καί ἀνοίγει τὴν ὁδὸν πρὸς τὴν δικαιοσύνην, τὴν ἀδελφοσύνην, τὴν ἀληθῆ ἐλευθερίαν καί τὴν ἀμοιβαίαν ἀγάπην μεταξύ ὄλων τῶν τέκνων τοῦ ἐνός οὐρανοῦ Πατρός, ὡς καί μεταξύ ὄλων τῶν λαῶν τῶν ἀποτελούντων τὴν ἐνιαίαν ἀνθρωπίνην οἰκογένειαν»⁹.

Τό Ἅγιον Πάσχα εἶναι ὁλόκληρος ὁ πνευματικὸς πολιτισμὸς μας, ὁ πυρὴν τῆς εὐσεβείας μας. Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου εἶναι καί ἡ ἰδικὴ μας Ἀνάστασις ἐν τῷ νῦν αἰῶνι, προτύπως δέ καί πρόγευσις τῆς «κοινῆς τῶν ἀνθρώπων ἀναστάσεως» καί τῆς

³ Γαλ. ε', 6.

⁴ Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ, *Κεφάλαια περὶ ἀγάπης*, PG 90, 964.

⁵ Ματθ. ε', 13-15.

⁶ Α' Πέτρο. γ', 15.

⁷ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου, *Λόγος Α'*, *Εἰς τὸ ἅγιον Πάσχα καὶ εἰς τὴν βραδυτῆτα*, PG 35, 397.

⁸ Φιλιπ. δ', 7.

⁹ Ἡ ἀποστολὴ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας εἰς τὸν σύγχρονον κόσμον, Γ', 5.

ἀνακαινίσεως ὀλοκλήρου τῆς δημιουργίας. Κατηυγασμένοι ὑπὸ τοῦ ὑπερλάμπρου φωτός τοῦ προσώπου τοῦ Ἀναστάντος Χριστοῦ καὶ δοξάζοντες ἐν ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς τὸ ὑπεράγιον ὄνομα Αὐτοῦ, τοῦ Ἄρχοντος τῆς εἰρήνης, τοῦ ὄντος μεθ' ἡμῶν «πάσας τὰς ἡμέρας ἕως τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος»¹⁰, εὐχόμεθα «Καλήν Ἀνάστασιν», πλήρη θείων δωρημάτων ὀλόκληρον τὴν πασχάλιον περίοδον καὶ πάσας τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς ὑμῶν, ἀναφωνοῦντες τὸ κοσμοχαρμόσυνον «Χριστὸς Ἀνέστη! Ἀληθῶς Ἀνέστη ὁ Κύριος!»

Φανάριον, Ἅγιον Πάσχα ,βκς´
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Χριστὸν Ἀναστάντα.
εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

Ἀναγνωσθήτω ἐπ' ἐκκλησίας κατὰ τὴν Θεῖαν Λειτουργίαν τῆς ἑορτῆς τοῦ Ἁγίου Πάσχα, μετὰ τὸ Ἱερόν Εὐαγγέλιον.

¹⁰ Ματθ. κη', 20.